

вого зерна, інформація про ціни на фуражне зерно важкодоступна);

- наявність значних негативних змін у ринковому, правовому, економічному чи технологічному середовищі (наприклад пандемія COVID 19);

- відсутні дані про додаткові показники, які характеризують рівень цін на такі активи (у цінах активного ринку не враховують показники врожайності, якості зерна, зокрема ступеня його вологості);

- неможливість визначення теперішньої вартості майбутніх чистих грошових надходжень від довгострокового біологічного активу.

Враховуючи потребу опрацювання та аналізу значної кількості інформаційних джерел, Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів [4] дозволяють аграрним підприємствам самостійно обирати методику аналізу джерел інформації з метою встановлення справедливої вартості біологічних активів та/або сільськогосподарської продукції. За основне джерело інформації про ціни на активних ринках можуть брати дані цінового моніторингу із офіційних електронних ресурсів органів державного регулювання аграрної галузі економіки та провідних консалтингових установ, які здійснюють дослідження вітчизняних аграрних ринків та дані про середні ціни в області на певні види сільськогосподарської продукції, які подані регіональними статистичними управліннями.

Серед проблем об'єктивності визначення справедливої вартості біологічних активів можна виокремити: не завжди присутній активний ринок; коливання цін на ринку та повна відсутність інформації про ринкові ціни; відсутність доступу до мережі Інтернет у деяких аграрних підприємств; платний доступ до електронних ресурсів.

Попри все, з метою формування якісного обліково-аналітичного забезпечення, аграрне підприємство має підготувати наступні документи: протоколи засідань комісії; акти визначення справедливої вартості за видами біологічних активів та/або сільськогосподарської продукції; документи засвідчення ринкової ціни, прийнятої для розрахунку справедливої вартості; розрахунки та висновки комісії.

Таким чином, механізм визначення справедливої вартості біологічних активів достатньо проблематичний і спричиняє збільшення витрат часу, а іноді і фінансових ресурсів аграрного підприємства (у випадку звернення до професійних експертів-оцінювачів). Разом з тим оцінка вартості біологічних активів на різних етапах їх руху є важливою складовою обліково-аналітичного забезпечення аграрного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Василішин С.І. Безпековий вимір методології обліку сільськогосподарської діяльності аграрних підприємств України. Агросвіт. 2020. №13-14. С.66–71. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13-14_2020/11.pdf
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027.
3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2015 № 790. URL: <https://zakon.ra&da.gov.ua/laws/show/z1456&05>.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів: Наказ Міністерства фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: <https://zakon.ra&da.gov.ua/rada/show/v1315201&06#Text>.

УДК 338.763

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ

Максим Житар

Для стимулювання операцій із фінансовими активами зарубіжних країн на національному фондовому ринку України важливо:

інтеграція фондового ринку до механізму фінансування ефективних інвестиційних потреб для суб'єктів господарювання; зрос-

тання конкурентоспроможності національного ринку цінних паперів і його професійних учасників; проведення модернізації дієвої торговельно-розрахункової й облікової інфраструктури на ринку цінних паперів; активізація захисту прав інвесторів й інших власників діючих цінних паперів, стимулювання зниження неринкових ризиків для реалізації інвестиційної діяльності; адаптація законодавства для функціонування фінансової архітектури, ефективного державного регулювання й саморегулювання [1].

З метою сприяння подальшого розвитку колективного інвестування варто підготувати й реалізувати такі заходи: налагодити інституціональну складову для ринку організації спільного інвестування на засадах формування сприятливих організаційно-інституційних й законодавчих умов у напрямку значного нарощення розмірів інвестиційної діяльності; організація постійного моніторингу й рейтингування діяльності національних інвестиційних фондів та компаній із управління активами й оприлюднення отриманих результатів шляхом задіяння засобів масової інформації й можливостей глобальної мережі; стимулювати впровадження дієвих процедур щодо оцінки результативності інвестиційної діяльності за правилами, представленими Глобальними стандартами щодо оцінки результативності інвестування [2].

Основними напрямками для забезпечення оптимізації допуску іноземного капіталу для банківського сектору є: зростання частки іноземного капіталу у банківський сектор повинно відбуватись поетапно – по мірі формування сприятливих внутрішніх й зовнішніх умов розвитку банківської сфери; варто зміцнювати і сприяти подальшому розвитку банківського сектору, що спеціалізуються на сприянні розвитку стратегічних соціально-економічних, структурних й зовнішньоекономічних заходів.

Для мінімізації фінансових ризиків й одночасного використання дієвих переваг від присутності на національному ринку банківських послуг іноземних інвесторів повинні відповідати соціально-економічним інтересам розвитку фінансової архітектури, сприяти своєчасному залученню іноземних інвестицій й диверсифікації ресурсної бази для соціально-економічного розвитку країни.

Maksym Zhytar, Doctor of Economic Sciences, Professor, Borys Hrinchenko University of Kyiv

Some issues of organization of transactions with financial assets

Some issues of organization of operations with financial assets are considered. Measures for further development of collective investment are proposed. The main directions for ensuring the optimization of foreign capital admission for the banking sector are presented.

Keywords: financial assets, securities, banking sector, investing.

Таким чином, процес транснаціоналізації банківського сектору в Україні певним чином супроводжується посиленням соціально-економічної й політичної залежності України від відповідних інтересів закордонних інвесторів й підвищенням валютної стабільності. За умови коли банківська система буде орієнтуватись лише на іноземний капітал, саме тоді банки із іноземним капіталом зможуть провадити результативний вплив на ключові пріоритети соціально-економічного розвитку.

Враховуючи те, що грошово-кредитна сфера займає друге місце в рейтингу складових фінансової компоненти щодо економічної безпеки за рівнем коефіцієнта, приділено суттєву увагу саме ідентифікації важелів впливу на таку складову й очікуваних результатів для їх імплементації.

Визначений прогнозований характер для динаміки визначення зовнішньої вартості грошової одиниці певним чином забезпечуватиметься шляхом визначення [3]: прозорості й транспарентності для функціонування валютного ринку (шляхом налагодження правил й процедур роботи на ньому); формування і удосконалення державних механізмів проведення хеджування валютних ризиків; врегулювання комплексної системи моніторингу для валютних ризиків й недопущення формування виявлених дисбалансів, які пов'язані із реалізацією операцій для капітального характеру; оптимізація валютних активів й пасивів для банківської системи; адаптація зобов'язань населення у відповідність до їх валютних доходів; системного й алгоритмічного здійснення заходів із поступовою лібералізацією валютного ринку шляхом дотримання принципів, відповідних підходів; реалізація

заходів, орієнтованих на зниження рівня доларизації національної економіки [1].

На довгострокову перспективу зовнішня стабільність грошової одиниці повинна базуватись на значному підвищенні конкурентних переваг щодо національного виробництва й ефективності забезпечення кінцевого використання відповідної продукції. Насамперед передбачається активізація структурно-синергетичної політики, головні елементи й орієнтація якої повинна передбачати алгоритмічний перехід до інноваційних технологічних укладів шляхом збільшення питомої ваги доданої вартості у визначеній структурі національного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Житар М.О. Фінансова архітектура економіки України в умовах глобальних трансформацій : монографія. – Чернігів : ЧНТУ, 2020. 352 с.
2. Melnyk V., Zhytar M., Shchur R., Kriuchkova N., Solodzhuk T. Assessment of the Performance of the Financial Architecture of Ukrainian Economy: Budgetary, Stock and Social Aspects. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, Volume 18, 2021, Art. #39, pp. 386-395.
3. Самородов Б.В., Житар М.О. Концептуальні засади формування світової фінансової архітектури. *Financial and credit systems: prospects for development*. 2021. № 1. С. 47-54.

УДК 331.1

ВТІЛЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ У ЛЮДСЬКОМУ КАПІТАЛІ

Ольга Золкіна

Людський капітал уособлює нематеріальні активи людей, підприємств, суспільства, інститутів, які відповідним чином використовуються та можуть стати джерелом нинішнього та майбутнього добробуту держави.

По-перше, в людському капіталі міститься потенціал громадян, що виражається в освіті, навичках та життєвому досвіді, інтуїції, їх установках та вміннях, здатних служити покращенню сучасного та майбутнього суспільного добробуту. Концепція людського капіталу базується на метафоричному підході до знання як ресурсу деяких нематеріальних активів та факторів виробництва, завдяки синергії яких вони демонструють здатність працювати [1]. По-друге, людський капітал за своїм походженням є основою інтелектуального капіталу. Його ключове значення полягає в тому, що він є джерелом інновацій та стратегічного оновлення засобами реінжинірингу нових процесів, удосконалення особистих навичок чи розробки нових потенційних ринків збуту продукції. По-третє, крім наведеного вище, досить важливі індивідуальні компетенції працівників, здатність людей діяти відповідно в різних ситуаціях. Індивідуальні компетенції включають майстерність, освіту, досвід, цінності та соціальні навички.

Olga Zolkina, «Business Industry» LLC

Embodiment of intangible assets in human capital

Human capital embodies the intangible assets of people, enterprises, society, institutions, which are appropriately used and can become a source of the current and future welfare of the state.

Keywords: human capital, intangible assets, individual competencies, structural capital, national economy.

Люди є єдиними справжніми агентами економіки. Усі активи і структури, чи це матеріальні (фізичні продукти) чи нематеріальні (відносини), є результатом людських дій і, зрештою, залежать від людей в їх подальшому функціонуванні. Знання, нові ідеї та нові продукти створюють люди і саме вони встановлюють робочі відносини, які роблять виробничі процеси насправді ефективними. На жаль, коли люди йдуть з організації, вони забирають свої знання, включаючи внутрішні, зовнішні, формальні та неформальні відносини. Як складову частину людського капіталу національної економіки розглянемо структурний капітал (організаційний) – потенціал, зосереджений у чутливих елементах інфраструктури системи освіти, інновацій, конкурентоспроможності. Структурний капітал накопичується в матеріальних елементах соціальної та технічної інфраструктури, що підтримує